

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Kalverdans

10

KALVERDANS

Quickscan flora en fauna

Kalverdans te Boskoop

Rapportnummer 16-0252

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Kalverdans te Boskoop

september 2016

Rapportnummer: 16-0252

In opdracht van: Hilva Boskoop cv
Hertog Janstraat 1
5081 BR Hilvarenbeek

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: E.J.F. Claassen

Auteur: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Mieren, kevers en slakken	14
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	20
5	Conclusies en aanbevelingen	22
5.1	Conclusies	22
5.2	Aanbevelingen	24
	Geraadpleegde bronnen	25

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens een braakliggend terrein aan de Kalverdans te Boskoop te herontwikkelen voor woningbouw. Ten behoeve van de benodigde bestemmingsplanwijziging is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

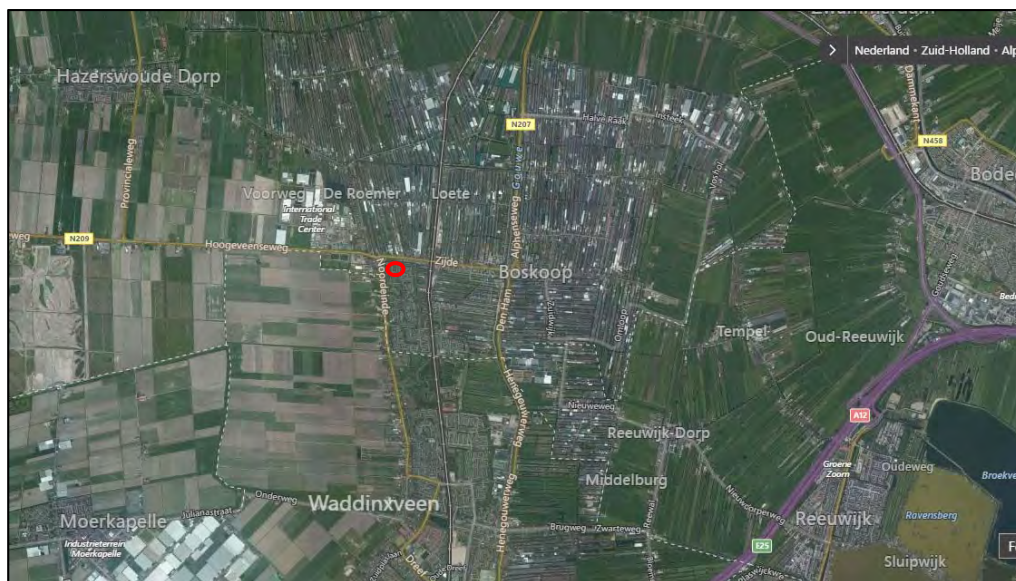
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het noordoosten van de woonwijk Sniidelwijk in de kern Boskoop. Het terrein heeft in het verleden een bedrijfsmatig gebruik gekend. Op de locatie was in het verleden een dependance gevestigd van stadsbeheer. In een deel van het terrein liggen hiervan nog funderingen en restanten van asfaltverharding. Het plangebied bestaat voornamelijk uit braakliggend terrein met zandige open plekken, ruige (kruiden)vegetatie en opslag van struiken en bomen. Langs de randen van het plangebied staan bomen en struiken, onder andere esdoorn, es, berk, lijsterbes, els, schietwilg, hazelaar, gewone vlier en Amerikaans krentenboompje.

De zuidgrens van het plangebied wordt gevormd door een watergang en een waterpartij. Langs de watergang staat een rij watercipressen. Aan de noordkant grenst het plangebied aan een dijk. Ten noorden van deze dijk staan woningen. De westgrens van het plangebied wordt gevormd door het wandelpad Peppellaantje. Ten westen hiervan liggen tuinen van woningen. In het oosten grenst het plangebied eveneens aan een wandelpad wat een verbinding vormt tussen de dijk en de weg Zonnedaaw.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de globale begrenzing in figuur 2. Op pagina 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: BingMaps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: BingMaps)

Foto 1. Overzicht plangebied in westelijke richting

Foto 2. Restanten van verharding

Foto 3. Waterpartij grenzend aan plangebied

Foto 4. Overzicht plangebied in oostelijke richting

Foto 5. Ruigte in het plangebied

Foto 6. Watergang en watercipressen langs Zonnedauw

Foto 7. Zonnedauw ten zuiden van plangebied

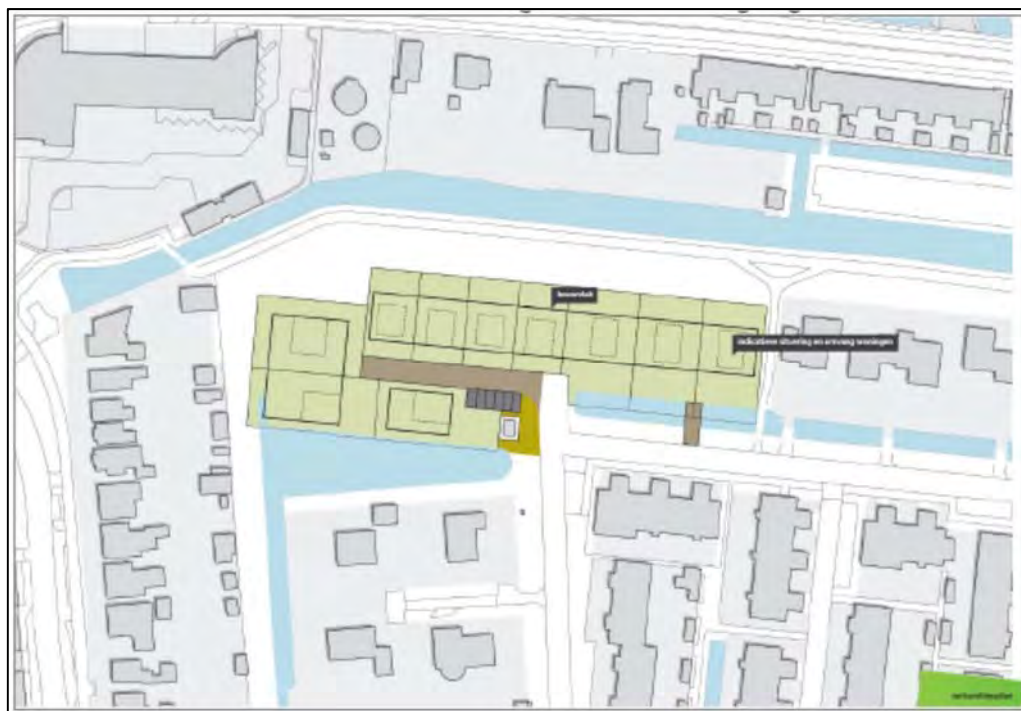
Foto 8. Plangebied vanaf de dijk

Foto 9. Plangebied gezien vanaf het Peppellaantje

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het ontwikkelen van tien bouwkavels voor vrijstaande woningen. Daarnaast worden toegevoegd: zes parkeerplaatsen in de openbare ruimte; infrastructuur (straat, nutsvoorzieningen, straatverlichting, straatmeubilair, brug) en groenvoorziening. Om de visuele verbinding met de omgeving te vergroten, worden de watercipressen verwijderd. In deze toetsing is er vanuit gegaan dat voor het realiseren van de plannen de begroeiing op het terrein wordt verwijderd. In figuur 3 is het voorstel voor de verkaveling weergegeven.

Figuur 3. Verkaveling (bron: Herverkaveling Kalverdans Urban Jazz in Toelichting Bestemmingsplan Kalverdans)

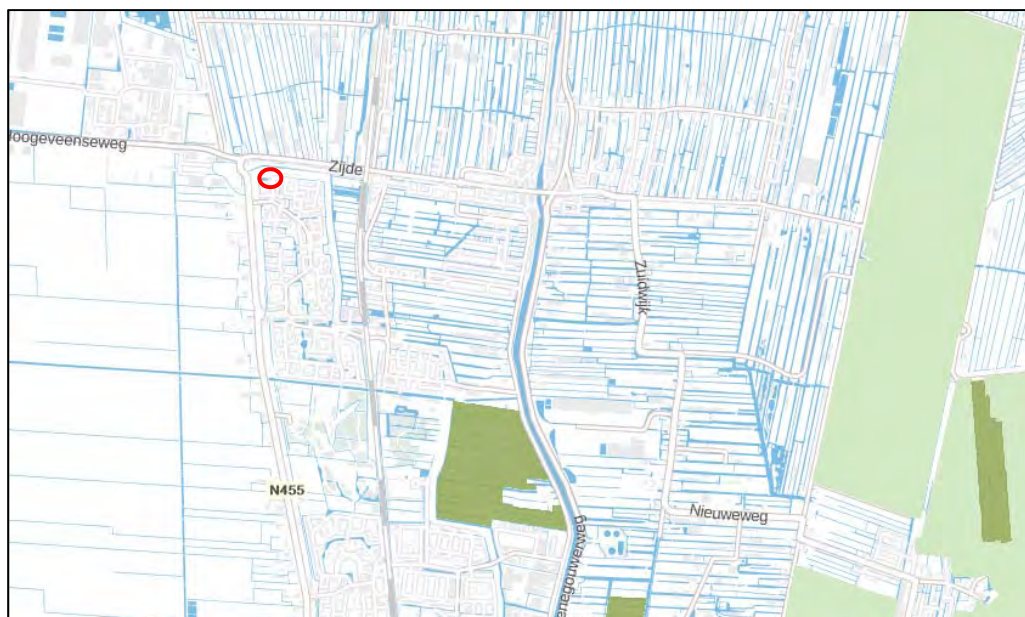
3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2016 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: helder, af en toe lichte regen, weinig wind en circa 16 °C.

Figuur 5. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN (donker groen) en belangrijk weidevogelgebied (licht groen) (bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>)

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt buiten een Natura 2000-gebied, het NNN en belangrijke weidevogelgebieden. Doordat het plangebied buiten beschermde gebieden ligt, kunnen alleen effecten optreden door externe werking, zoals verstoring door geluid, licht of trilling. Gezien de grote afstand tot de beschermde gebieden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten op deze gebieden optreden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Conclusie

Het plangebied ligt op circa 6,7 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. De afstand tot het dichtstbijzijnde gebied van het NNN bedraagt circa 2,6 km. Gezien deze afstanden en de voorgenomen ontwikkelingen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit ruige kruidenvegetatie met onder andere riet, braam, grote brandnetel, teunisbloem, kattenstaart, heermoes, kropaar, bijvoet, koninginnenkruid en ridderzuring. Daarnaast staan er langs de randen van het terrein bomen en struiken, waaronder esdoorn, es, berk,

lijsterbes, hazelaar, Amerikaans krentenboompje, watercipres en schietwilg. Tijdens het veldbezoek is het plangebied afgezocht naar beschermde plantensoorten. Deze zijn niet waargenomen. Net buiten het plangebied langs het Peppellaantje op de westgrens van het plangebied is de beschermde soort grote kaardenbol (FFtabel 1) waargenomen.

Volgens het bronnenonderzoek komen in de omgeving van het plangebied de beschermde plantensoorten prachtklokje en rietorchis (beide FFtabel 2) voor. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen. Aangezien het veldbezoek is uitgevoerd in de groei- en bloeiperiode van deze soorten kan met het niet waarnemen de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Aangezien in het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen, kan het voorkomen hiervan worden uitgesloten.

4.2.2 *Vlinders en libellen*

Uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website Vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde dagvlindersoort rouwmantel (FFtabel 3) voorkomt. De rouwmantel is een sinds 1964 verdwenen standvlinder, waarvan ieder jaar enkele zwervers worden waargenomen (www.vlindernet.nl). Het habitat van de rouwmantel bestaat uit gevarieerde, open bossen met wilgen op vochtige, zonnige plaatsen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor deze en andere soorten beschermde dagvlinders. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitats welke in het plangebied ontbreken. Het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten. Wel is het mogelijk dat niet beschermde vlindersoorten in het plangebied voorkomen.

Volgens de atlas De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), de website Libellennet.nl en gegevens van de NDFF komt op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort groene glazenmaker (FFtabel 3) voor. De groene glazenmaker heeft als habitat stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden; plassen, sloten en petgaten in laagveengebieden en sloten in veenweidegebieden. Uit het veldbezoek blijkt dat de watergangen langs het plangebied geen krabbenscheer bevatten. Hierdoor ontbreekt geschikt biotoop voor de groene glazenmaker in het plangebied. De watergangen vormen geen geschikt biotoop voor andere beschermde libellensoorten. Beschermde libellensoorten hebben specifieke habitateisen waaraan de watergangen langs het plangebied niet voldoen. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat beschermde soorten libellen voorkomen in het plangebied. Wel is het mogelijk dat niet beschermde libellensoorten in het plangebied voorkomen.

Conclusie

Doordat geschikte biotopen ontbreken is het redelijkerwijs uit te sluiten dat beschermde soorten dagvlinders en libellen voorkomen in het plangebied. Wel is het mogelijk dat niet beschermde soorten dagvlinders en libellen in het plangebied voorkomen.

4.2.3 *Mieren, kevers en slakken*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Het water in het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde aquatische slakkensoort platte schijfhoren (FFtabel 3) voorkomt. De platte schijfhoren komt voor in heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. Vaak in draadalg-vegetaties. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbenscheer. Daarnaast soms op de wortels van onder andere lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten (www.anemoon.org). De watergangen grenzend aan het plangebied bevatten watervegetatie en oevergebonden planten. Het wateroppervlak van de waterpartij was tijdens het veldbezoek bedekt met kroos. Hierdoor is het aannemelijk dat er weinig tot geen onderwatervegetatie aanwezig zal zijn. Wel staat op enkele plaatsen langs deze waterpartij oevervegetatie, zoals lisdodde. In de watergang tussen het plangebied en Zonnedaauw groeit waterlelie.

Gezien deze bevindingen van het veldbezoek is het niet uit te sluiten dat de platte schijfhoren voorkomt in de watergangen grenzend aan het plangebied.

Effectbeoordeling

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde aquatische slakkensoort platte schijfhoren (FFtabel 3) voorkomt. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen betrekking op deze watergangen. De watergangen blijven ongewijzigd. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk in de watergangen aanwezige platte schijfhoren.

Conclusie

De aanwezigheid van beschermde soorten mieren en kevers in het plangebied kan worden uitgesloten.

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde aquatische slakkensoort platte schijfhoren voorkomt.

Aangezien de voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op deze watergangen is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk voorkomende platte schijfhoren.

4.2.4 Vissen

Volgens het bronnenonderzoek komen in de omgeving van het plangebied de beschermde vissoorten kleine modderkruiper (FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3) voor. De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor stilstaande tot langzaam stromende ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem. Kleine modderkruipers komen in vrijwel heel Nederland voor in sloten, vaarten, kanalen, riviertjes, beken, plassen en meren (www.ravon.nl). De bittervoorn komt voor in de plantenrijke oevers van de uiterwaardwateren van het rivierengebied, poldergebieden en de benedenlopen van riviertjes en beken. Het is belangrijk dat zoetwatermosselen als schildersmossel en zwanenmossel in hetzelfde water voorkomen, deze zijn onmisbaar voor de voortplanting (www.ravon.nl). Uit het veldbezoek blijkt dat het voorkomen van kleine modderkruiper en bittervoorn in de watergangen grenzend aan het plangebied niet is uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde vissoorten kleine modderkruiper (FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3) voorkomen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen betrekking op deze watergangen. De watergangen blijven ongewijzigd. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk in de watergangen aanwezige kleine modderkruiper en bittervoorn.

Conclusie

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde vissoorten kleine modderkruiper (FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3) voorkomen. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op deze watergangen is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk voorkomende kleine modderkruiper en bittervoorn.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de NDFF blijkt dat in de omgeving (0 – 1 km) van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker (alle FFtabel 1), rugstreeppad (FFtabel 3). Op grotere afstand (1-5 km) komt ook de poelkikker (FFtabel 3) voor.

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komt op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoort ringslang (FFtabel 3) voor.

De bovengenoemde amfibiesoorten van FFtabel 1 zijn algemeen voorkomend in Nederland. Het is zeer aannemelijk dat deze soorten de watergangen grenzend aan het plangebied gebruiken als voortplantingswater en het plangebied als landhabitat.

De rugstreepad is een soort van dynamische milieus. Dit zijn zandige gebieden met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter. De habitat van rugstreepad laat zich karakteriseren als onbeschaduwde, laag begroeide tot volledig onbegroeide, vaak min of meer geaccidenteerde terreinen met daarin plekken waar een extreem microklimaat heerst, zowel qua temperatuur als vochtigheid en ondiepe wateren die snel kunnen opwarmen (Creemers et al., 2009).

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied het pionierkarakter grotendeels ontbreekt. Het plangebied is zodoende niet geschikt als landhabitat voor de rugstreepad. De watergangen grenzend aan het plangebied voldoen niet aan de habitateisen van de rugstreepad, ze zijn te diep. In het plangebied waren ten tijde van het veldbezoek wel enkele regenwaterplasjes aanwezig. Dergelijke ondiepe, tijdelijke wateren kunnen wel functioneren als voortplantingswater voor rugstreepad. Aangezien echter geschikt landhabitat ontbreekt is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de rugstreepad in het plangebied voorkomt.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de aanwezigheid van rugstreepad bekend is van onder ander de (omgeving van) Golfbaan Bentwoud, het gebied tussen Boskoop en Alphen aan de Rijn en het gebied tussen Boskoop en Waddinxveen-Noord.

De poelkikker heeft volgens Creemers et al. (2009) een duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide en hoogveen. Ook komt de soort voor in halfnatuurlijke graslanden, agrarisch gebied en laagveen. Voor de voortplanting lijkt de voorkeur uit te gaan naar vennen in bos en hei en wateren in hoogvenen. Uit het veldbezoek blijkt dat geschikte biotopen voor poelkikker in het plangebied ontbreken. Derhalve kan het voorkomen van poelkikker in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Op de website van de ringslangen werkgroep Zuid-Holland is informatie gevonden over het voorkomen van ringslang in Boskoop. Ook op de website Waarneming.nl staan waarnemingen van ringslang in Boskoop vermeld. Uit deze bronnen blijkt dat ringslang voorkomt in het gebied grofweg tussen de wegen Halve Raak, Biezen, Goudse Rijweg en de Provinciale weg N207. Het gebied waar de waarnemingen van ringslang zijn gedaan ligt ongeveer 2,5 kilometer ten noordoosten van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied afgezocht naar (sporen van) ringslang. Hierbij is niets aangetroffen wat duidt op de aanwezigheid van ringslang in het plangebied. Daardoor en gezien de ligging van het plangebied in een woonwijk is het redelijkerwijs uit te sluiten dat ringslang voorkomt in het plangebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als voortplantingshabitat en landhabitat voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het landhabitat van deze soort (tijdelijk) verdwijnt en dat mogelijk individuen worden gedood.

In de huidige situatie vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Vanwege de habitatvoorkeuren van deze soort kunnen bouwplaatsen wel geschikt leefgebied vormen.

Om het plangebied te bereiken zouden rugstreeppadden vanuit het zuiden en noorden de bebouwde kom moeten doortrekken. Vanuit het westen zouden de dieren door agrarisch gebied moeten trekken en over een bedrijventerrein. Deze tussenliggende gebieden zijn voor rugstreeppad onaantrekkelijk en bieden geen leefgebied. Gezien de bekende locaties van de rugstreeppad en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom is het onwaarschijnlijk dat rugstreeppadden het plangebied koloniseren tijdens de bouwfase. Negatieve effecten op rugstreeppad zijn zodoende redelijkerwijs uit te sluiten.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is geschikt om te dienen als voortplantingshabitat en landhabitat voor enkele algemene soorten amfibieën van FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het landhabitat van deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de beschermde soorten amfibieën rugstreeppad en poelkikker en de reptielensoort ringslang in het plangebied voorkomen.

Gezien de bekende locaties van de rugstreeppad en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom is het onwaarschijnlijk dat rugstreeppadden het plangebied koloniseren tijdens de bouwfase. Negatieve effecten op rugstreeppad zijn zodoende redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.6 *Vogels*

Algemene vogelsoorten kunnen in het plangebied broedgelegenheid en foerageergebied vinden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied onder andere de volgende algemene vogelsoorten waargenomen: ekster, merel, zanglijster en houtduif.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied enkele vogelsoorten voorkomen waarvan het nest jaarrond beschermd is. Op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied zijn dit de soorten: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en zwarte wouw.

Tijdens het veldbezoek zijn, ondanks gericht zoeken, geen jaarrond beschermde nesten waargenomen in het plangebied. Daarmee is de aanwezigheid van nesten van boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en

zwarte wouw redelijkerwijs uit te sluiten. Deze vogelsoorten maken namelijk een duidelijk zichtbaar nest in bomen en de roek ook nog in kolonieverband. De slechtvalk broedt in bebouwd gebied voornamelijk op richels en nissen in hoge gebouwen of torens en ook wel in hoogspanningsmasten. Aangezien deze elementen in het plangebied ontbreken is de aanwezigheid van een nest van slechtvalk in het plangebied uit te sluiten.

De gierzwaluw broedt in Nederland alleen in gebouwen. Vanwege het ontbreken van gebouwen in het plangebied is de aanwezigheid van nesten van gierzwaluw uit te sluiten.

Aangezien geen nestpaal voor ooievaar in het plangebied aanwezig is, kan de aanwezigheid van een nest van ooievaar worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen huismussen waargenomen. Wel zijn huismussen gehoord in de tuinen ten westen van het Peppellaantje. Gezien de kenmerken van het plangebied is dit geschikt als foerageergebied voor huismus. In het plangebied ontbreken nestmogelijkheden voor huismussen. Wel zijn er schuil- en slaapplekken aanwezig en mogelijkheden voor stofbaden. Doordat op korte afstand van het plangebied huismussen zijn waargenomen, is het aannemelijk dat deze ook op korte afstand van het plangebied broeden. Het is aannemelijk dat voor deze huismussen het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied.

De ransuil broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, die hem de beste dekking bieden (www.vogelbescherming.nl). De soort maakt vaak gebruik van oude kraaien- of eksternesten. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek niet van dergelijke nesten waargenomen. Aangezien de watercipressen bladverliezend zijn, is het niet aannemelijk dat deze bomen door ransuil worden gebruikt als roestplaats. De kale bomen bieden in de winterperiode te weinig dekking.

Kerkuil en steenuil broeden in nestkasten en in bebouwing. Aangezien deze elementen in het plangebied ontbreken, zijn nestplaatsen van kerkuil en steenuil uit te sluiten.

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het grotere leef- en foerageergebied van bovengenoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Effectbeoordeling

Met de voorgenomen plannen verdwijnt in het plangebied broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten. In de directe omgeving blijft geschikt broed- en foerageergebied behouden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie in het plangebied vooral de tuinen en groenvoorzieningen weer geschikt zijn als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten.

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leef- en foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermd nest. Aangezien het plangebied een beperkte oppervlakte heeft binnen het grotere leef- en

foerageergebied en er in de omgeving voldoende leef- en foerageergebied voor deze soorten behouden blijft, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het grotere leef- en foerageergebied van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Het is aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van huismussen die waarschijnlijk op korte afstand van het plangebied broeden. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt het plangebied (tijdelijk) minder geschikt als onderdeel van het leefgebied. Echter, in de nieuwe situatie kunnen tuinen en groenvoorzieningen in het plangebied weer geschikt zijn als deel van het leefgebied. Daarnaast blijft het leefgebied buiten het plangebied, in tuinen en openbaren groenvoorzieningen, intact. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten optreden op de lokale populatie huismussen.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). In de directe omgeving van het plangebied blijft geschikt broed- en foerageergebied behouden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie in het plangebied vooral de tuinen en groenvoorzieningen weer geschikt zijn als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Zodoende treden geen negatieve effecten op ten aanzien van broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende exemplaren van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leef- en foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermd nest. Aangezien het plangebied een beperkte oppervlakte heeft binnen het grotere leef- en foerageergebied en er in de omgeving voldoende leef- en foerageergebied behouden blijft, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het grotere leef- en foerageergebied van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Het is aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van een lokale populatie huismussen. Het leefgebied van deze huismussen wat buiten het plangebied ligt blijft intact. Daarnaast kan het plangebied in de nieuwe situatie weer geschikt zijn als onderdeel van het leefgebied van huismussen. Dit in ogenschouw genomen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten optreden op de lokale populatie huismussen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied.

Gezien de kenmerken van het plangebied is het zeer aannemelijk dat er vliegactiviteit van vleermuizen zal zijn. Het plangebied is geschikt als foerageergebied van vleermuizen.

Vanwege het ontbreken van doorgaande groenstructuren is het uit te sluiten dat belangrijke vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in het plangebied en langs de randen daarvan visueel onderzocht op aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holtes. In deze bomen zijn geen holtes waargenomen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze bomen is zodoende uit te sluiten. De watercypressen zijn tot vrijwel bovenin begroeid met klimop waardoor in deze bomen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uit te sluiten.

Overige zoogdieren

Het onderzoeksgebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene grondgebonden soorten zoogdieren, zoals mol, konijn, egel, bunzing, hermelijn, wezel en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Uit het bronnenonderzoek zijn geen gegevens gekomen over het voorkomen van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 in (de omgeving van) het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen waargenomen van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3. Gezien de ligging van het plangebied in een woonwijk is de aanwezigheid van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 niet aannemelijk. De aanwezigheid hiervan kan zodoende redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving van het plangebied blijft geschikt foerageergebied behouden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie vooral de tuinen en groenvoorzieningen in het plangebied weer geschikt zijn als foerageergebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft zodoende geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Het is uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bomen en de watercypressen in het plangebied. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het verwijderen van de bomen en watercypressen in het plangebied zijn zodoende uit te sluiten.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft een negatief effect op deze soorten. Het leefgebied van deze soorten wordt kleiner of verdwijnt geheel.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat het plangebied in de nieuwe situatie weer deels geschikt is als foerageergebied en in de omgeving foerageergebied behouden blijft, hebben de voorgenomen plannen hierop geen negatief effect.

Het is uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bomen en de watercipressen in het plangebied. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het verwijderen van de bomen en watercipressen in het plangebied zijn zodoende uit te sluiten.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op circa 6,7 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. De afstand tot het dichtstbijzijnde gebied van het NNN bedraagt circa 2,6 km. Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied en het NNN ligt, kunnen alleen effecten optreden door externe werking. Gezien deze afstanden en de voorgenomen ontwikkelingen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de pagina 24.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op zoogdieren en amfibieën van FFtabel 1.

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde vissoort kleine modderkruiper (FFtabel 2) voorkomt. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op deze watergangen is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk voorkomende kleine modderkruiper.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat het plangebied in de nieuwe situatie weer deels geschikt is als foerageergebied en in de omgeving foerageergebied behouden blijft, hebben de voorgenomen plannen hierop geen negatief effect.

Het is uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bomen en de watercypressen in het plangebied. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het verwijderen van de bomen en watercypressen in het plangebied zijn zodoende uit te sluiten.

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde vissoort bittervoorn (FFtabel 3) voorkomt. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op deze watergangen is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk voorkomende bittervoorn.

Het is niet uit te sluiten dat in de watergangen grenzend aan het plangebied de beschermde aquatische slakkensoort platte schijfhoren voorkomt. Aangezien de

voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op deze watergangen is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op de mogelijk voorkomende platte schijfhoren.

In de huidige situatie vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Vanwege de habitatvoorkeuren van deze soort kunnen bouwplaatsen wel geschikt leefgebied vormen. Gezien de bekende locaties van de rugstreeppad en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom is het onwaarschijnlijk dat rugstreeppadden het plangebied koloniseren tijdens de bouwfase. Negatieve effecten op rugstreeppad zijn zodoende redelijkerwijs uit te sluiten.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). In de directe omgeving van het plangebied blijft geschikt broed- en foerageergebied behouden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie in het plangebied vooral de tuinen en groenvoorzieningen weer geschikt zijn als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Zodoende treden geen negatieve effecten op ten aanzien van broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende exemplaren van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leef- en foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermd nest. Aangezien het plangebied een beperkte oppervlakte heeft binnen het grotere leef- en foerageergebied en er in de omgeving voldoende leef- en foerageergebied behouden blijft, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het grotere leef- en foerageergebied van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Het is aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van een lokale populatie huismussen. Het leefgebied van deze huismussen wat buiten het plangebied ligt blijft intact. Daarnaast kan het plangebied in de nieuwe situatie weer geschikt zijn als onderdeel van het leefgebied van huismussen. Dit in ogenschouw genomen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten optreden op de lokale populatie huismussen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Kleine modderkruiper	FFtabel 2	Leefgebied (watergangen)	Nee	-	-
Bittervoorn	FFtabel 3	Leefgebied (watergangen)	Nee	-	-
Platte schijfhoren	FFtabel 3	Leefgebied (watergangen)	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen

5.2 Aanbevelingen

In de huidige situatie vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Vanwege de habitatvoorkeuren van deze soort kunnen bouwplaatsen wel geschikt leefgebied vormen. Ondanks dat het onwaarschijnlijk is dat rugstreeppadden het plangebied tijdens de bouwfase zullen koloniseren (zie paragraaf 4.2.5) is het aan te bevelen de bouwlocatie zo onaantrekkelijk mogelijk te maken voor rugstreeppadden. Dit kan worden bereikt door te voorkomen dat er zandhopen liggen of deze met plastic af te dekken. Daarnaast is het aan te bevelen zoveel mogelijk te voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn.

Het verwijderen van bomen en struiken dient te gebeuren buiten het broedseizoen van vogels. Hiermee worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Ten aanzien van het leefgebied van huismussen is het aan te bevelen in de nieuwe situatie in het plangebied te voorzien in struiken met stekels die kunnen dienen als schuil- en slaapplek voor huismussen.

In de huidige situatie is het plangebied onverlicht. Dit is gunstig voor vleermuizen. Om in de nieuwe situatie het gebied zo geschikt mogelijk te maken als foerageergebied voor vleermuizen is het aan te raden schaarse verlichting toe te passen. Daarbij is het vooral van belang de groenvoorzieningen zo donker mogelijk te laten.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 12 september 2016
- + NNN: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>, 12 september 2016
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.anemoon.org
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + <http://www.ravon.nl/RAVONActief/Werkgroepen/RingslangenZuidHolland/tabid/1661/Default.aspx>
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + NDFF - quickscanhulp.nl 13-09-2016 09:57:56

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.